

تاریخ مطبوعات قزوین

○ تهماسب طالبی

نشریات در دست نبوده است. فهرست اماکن و اشخاص هم امید است در چاپ‌های آتی کتاب مد نظر قرار گیرد.

در خامه بر اساس مطالب کتاب جدولی از کیفیت چاپ و انتشار مطبوعات قزوین ارائه می‌گردد.

بی‌نشرها:

- ۱) حمیدی. محمدرضا: تاریخ مطبوعات قزوین - نشر طه، قزوین، چاپ اول سال ۱۳۸۰ ه. ش.
- ۲) همان منبع ص ۸۰
- ۳) همان منبع ص ۲۲۸
- ۴) در ص ۹۵ کتاب اولین سال نشر هفته نامه صلاح بشر سال ۱۳۰۳ ه. ش. آمده که غلط است و صحیح آن سال ۱۳۰۲ ه. می‌باشد.
- ۵) همان منبع، ص ۱۰۰ این نشریه موقوف به اخذ مجوز نشده است و تاریخ آمده سال تقاضای مجوز برای نشر است.
- ۶) همان منبع ص ۱۰۰ موقوف به کسب مجوز نشر نشده است.
- ۷) همان منبع ص ۱۵۱، هفته نامه دخو از دی ماه ۱۳۲۰ شروع به فعالیت کرد و تا ۲۵ شماره با عنوان دخو منتشر شد و از شماره ۲۶ به بعد به علت درخواستهای زیاد برخی از افراد کج فهم این نشریه به اسم «کیوان قزوینی» درآمد.
- ۸) همان منبع ص ۱۸۶، اسم کامل این نشریه بدین شکل آمده است: ماهنامه «حزب الهه» - نشریه «کارگران مسلمان» - روزنامه «رسالت» دبیر بخشهای خبری، سیاسی، داخلی و سردبیری محمد انبار لویی.

نموده‌اند.

این بخش شامل معرفی ۴۳ نشریه است که نخستین آن تحت عنوان هفته نامه «هرکستان» به صاحب امتیازی میرزا حسین خان سبه سالار قزوینی است. این روزنامه را میرزا حسین خان سبه سالار در سال ۱۲۸۱ ه. ق. در کشور عثمانی (ترکیه فعلی) منتشر نموده نسخه‌ای از آن را به تهران فرستاده بود. نویسنده معتقد است که این روزنامه را باید نخستین روزنامه‌ای دانست که به زبان فارسی در عثمانی به چاپ رسید.

آخرین نشریه فصل دوم که مؤلف به معرفی آن پرداخته هفته‌نامه عربی «المجتمع» به صاحب امتیازی استاد حاج جاسم الکلکلی، از ایرانی‌های مقیم کربلا (اصفهان) می‌باشد. فهرست منابع و مأخذ و مطبوعات مصور، ۴۰ صفحه آخر کتاب را دربر می‌گیرد. در پایان این گفتار گوناگون ضمن ارج نهادن به زحمات مؤلف محترم، نکاتی به منظور تدوین مطلوب‌تر کتاب در چاپ‌های بعدی خاطر نشان می‌گردد: بنظر راقم این سطور مؤلف محترم متناسب با عنوان کتاب (تاریخ مطبوعات قزوین) می‌بایست در رابطه با چگونگی ورود مطبوعات به شهر قزوین جامع‌تر و مستندتر سخن می‌گفت نکته دیگر اینکه مؤلف گرامی در نشریاتی همچون: «هفته نامه هدایت» هفته نامه امید، هفته نامه نخل امید قزوین، هفته نامه ارتقاء و...» تصویر و اطلاعاتی درباره مرام و یا اندیشه‌های مؤسسان و یا ناشران ارائه نداده است. این کاستی امکان دارد به دلیل عدم دسترسی نویسنده گرامی به نسخه‌های روزنامه‌های فوق و یا سلاقی شخصی بوده باشد و یا اینکه اصلاً مطالبی از این

تاریخ مطبوعات قزوین تألیف آقای محمدرضا حمیدی است. مؤلف که بنا به یادداشت اول کتاب: «هدت پانزده سال از بهترین سالهای عمر خود پس از پیروزی انقلاب اسلامی را به خبرنگاری و نمایندگی روزنامه‌های انقلاب اسلامی و کیهان و هفته‌نامه حدیث قزوین» میری نموده کتاب را با چنین علاقه و ذوق و زمینه‌ای فراهم آورده است.

کتاب با پیشگفتار آغاز می‌شود که در آن از تاریخچه قزوین، مسیری کوتاه در تاریخ مطبوعات ایران و جهان، تاریخ روزنامه و روزنامه نگاری در ایران، مقایسه مطبوعات در دو انقلاب صحبت شده است. پس از پیشگفتار، مطالب در دو بخش تنظیم شده است: بخش اول «مطبوعات قزوین» نام گذاری شده و شامل نشریاتی است که در داخل شهر قزوین منتشر شده و تعداد آنان به ۳۳ عنوان می‌رسد. مؤلف این نشریات را به ترتیب تاریخ انتشار آورده و در زیر هر نشریه ابتدا نام صاحب امتیاز، مدیر مسؤول، سال تاسیس، تعداد صفحات، قطع و نوع چاپ و محل انتشار آن را ذکر نموده است. در این ۳۳ عنوان، اولین روزنامه «هدایت» و آخرین آن «طلوع قزوین» است.

بخش دوم کتاب تحت عنوان «نقش قزوینیان در تاریخ مطبوعات ایران و خارج از ایران» اختصاص به قزوینی‌هایی دارد که در تاریخ مطبوعات کشور از صدر مشروطیت تا عصر حاضر نقش و سهم مشخص داشته و اقدام به تاسیس نشریه‌ای در خارج از قزوین و یا در نقاط دیگر کشور نموده‌اند. تعدادی از این اندیشمندان نقش بزرگی در تاریخ مطبوعات و ادبیات ایران زمین ایفا

○ تاریخ مطبوعات قزوین

○ تألیف: محمدرضا حمیدی

○ ناشر: طه، قزوین، چاپ اول، ۱۳۸۰.

ردیف	اسم نشریه	صاحب امتیاز - مدیر مسئول	تاریخ اولین نشر
۱	هدایت	میرهادی شیخ الاسلامی قزوینی	۲۵ صفر ۱۳۳۶ ه. ق.
۲	یادگار انقلاب	محمد حسین گیلانی (معمد الاسلام رشتی)	۱۲۸۸ ه. ش.
۳	امید	میرزا ابو تراب مجد (مجدالکتاب)	۱۲۸۸ ه. ش.
۴	هفته نامه قزوین	ابوالقاسم زهرایی و مصطفی خان	۱۲۸۷ ه. ش.
۵	رعد	سیدعلی رعد مجابی	فروردین ۱۲۹۰ ه. ش.
۶	نخل امید	سید علی (صدر الادباء)	۱۲۹۱ ه. ش.
۷	زبان دهقان	محمد باقر شاهرودی	۱۳۰۱ ه. ش.
۸	نصیحت	میرزا یحیی واعظ قزوینی	۱۳۰۲ ه. ش.
۹	صلاح بشر	سید محمد صادق نقیب الاسلام شیرازی ^(۴)	۱۳۰۲ ه. ش.
۱۰	ارتقاء	حاج روح الله خان امینی	۱۳۰۲ ه. ش.
۱۱	أتین	سید عباس معین السادات	۱۳۰۲ ه. ش.
۱۲	محیط	شیخ غلامحسین مفیدی قزوینی ^(۵)	۱۳۰۴ ه. ش.
۱۳	ناله دخو	میرزا جواد قزوینی ^(۶)	۱۳۰۴ ه. ش.
۱۴	دنیای امروز	سید حسین تنکابنی قزوینی	۱۳۰۴ ه. ش.
۱۵	بازپرس	سید جعفر مجابی (فخرالمتکلمی)	۱۳۰۴ ه. ش.
۱۶	پرورش	مرتضی فرهودی	۱۳۰۵ ه. ش.
۱۷	ترجمان حقیقت	میرزا علی اکبر خان عزیز بیگلر	۱۳۰۵ ه. ش.
۱۸	تمدن اسلام	سید جعفر علوی شیر و خورشیدی	۱۳۰۶ ه. ش.
۱۹	نوروز قزوین	حجت الاسلام میرزا اسدالله واعظ نوروزی	۱۳۰۶ ه. ش.
۲۰	سرنوشت	سید حسین مجابی	۱۳۰۷ ه. ش.
۲۱	راه راست	اسدالله تمدن	۱۳۲۲ ه. ش.
۲۲	سعادت قزوین	سید ابوالقاسم مجابی	۱۳۲۵ ه. ش.
۲۳	فردای قزوین	میرزا عبدالله افضل قزوینی	۱۳۲۸ ه. ش.
۲۴	قزوین امروز	حیدر سرداری خور هشتی قزوینی	۱۳۲۹ ه. ش.
۲۵	دهقان امروز	حیدر سرداری خور هشتی قزوینی	۱۳۳۰ ه. ش.

تاریخ اولین نشر	صاحب امتیاز - مدیر مسئول	اسم نشریه	ردیف
۱۳۳۰ هـ. ش.	عبدالحسین فرخی قزوینی	«دخو» یا کیوان قزوینی ^(۷)	۲۶
۱۳۳۰ هـ. ش.	حاج سید رحیم سیاهپوش	نجات قزوین	۲۷
۱۳۳۱ هـ. ش.	سید ابوالقاسم مرتضوی	سنگر آزادی قزوین	۲۸
۱۳۳۵ هـ. ش.	میرزا علی آقا	بیان آزاد	۲۹
۱۳۳۱ هـ. ش.	سیدحسن دبیر حاج سید جوادی	شهر دانش	۳۰
-	شیخ ابوالقاسم زهرائی قزوینی	بهلول	۳۱
-	اکبر آقا امینی قزوینی	دل افروز	۳۲
-	عباس غیاثوند	غیاث	۳۳
۱۳۲۸ هـ. ش.	حاج سید علاء الدین مجابی	صدای قزوین	۳۴
۱۳۵۷ هـ. ش.	سر دبیر محمد انباز لویی ^(۸)	حزب الله	۳۵
۱۳۶۳ هـ. ش.	سید عبدالعظیم موسوی	ولایت قزوین	۳۶
۱۳۷۲ هـ. ش.	نقی افشاری	حدیث قزوین	۳۷
۱۳۷۱ هـ. ش.	مهندس رجب رحمانی	تاک	۳۸
۱۳۷۲ هـ. ش.	علی اصغر چراغی	مینودر	۳۹
۱۳۷۵ هـ. ش.	بنیاد فرهنگی قزوین شناسی	نسیم فرهنگ هنر و ادب قزوین	۴۰
۱۳۷۶ هـ. ش.	حجة الاسلام سید میرفتاح مرتضوی	توسعه قزوین	۴۱
۱۳۷۸ هـ. ش.	عطاءالله رفیعی آتانی	طلوع قزوین	۴۲